

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

ÖVERSVÄMNINGSGRUPPEN FÖR TOBY-LAIHELA ÅS AVRINNINGSSOMRÅDE LAIHIANJOEN VESISTÖALUEEN TULVARYHMÄ

Tid/Aika: ti/ti 10.6.2014 kl./klo 13:00–16:00
Plats/Paikka: NTM-centralen i Södra Österbotten, Vasa/
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Vaasa

Närvarande/Läsnä:

Olav Jern	Österbottens förbund/Pohjanmaan liitto
Liisa Maria Rautio	NTM-centralen i Södra Österbotten/Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Frank Norrén	NTM-centralen i Österbotten/Pohjanmaan ELY-keskus
Jan-Ove Nyman	ÖSP
Anna Annila	Laihela kommun/Laihian kunta
Antti Ruokonen	Vasa stad/Vaasan kaupunki
Emma Pitkäjärvi	Vasa stad/Vaasan kaupunki
Hannu Uitto	MTK i Södra Österbotten/Etelä-Pohjanmaan MTK
Henri Honkala	Proagria Syd-Österbotten/Proagria Etelä-Pohjanmaa
Erika Raitalampi	NTM-centralen i Södra Österbotten/Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

PROTOKOLL/PÖYTÄKIRJA

1. Mötet öppnas och konstaterande av mötesdeltagare/Kokouksen avaus ja kokousedustajien toteaminen

Olav Jern öppnade mötet och hälsade alla välkomna. Mötesdeltagarna konstaterades. Ett inledningsanförande hölls före workshopen och mötet påbörjades.

Olav Jern avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleeksi kokoukseen. Todettiin kokouksen osallistujat. Pohjustettiin alkavaa työpajaa ja kokousta.

2. Föregående mötesprotokoll/Edellisen kokouksen muistio

Protokollet från föregående möte godkändes.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3. Godkännande av föredragningslistan/Asialistan hyväksyminen

Föredragningslistan godkändes med några små ändringar.

Hyväksyttiin asialista pienin muutoksin.

4. Feedback på workshop II och kapitel 9/ Palaute työpajasta II ja luku 9

Rautio presenterade resultaten från alla workshopar som ordnats i anslutning till multikriterieanalysen av hanteringen av översvänningsrisker för Toby–Laihela ås avrinningsområde. Enligt helhetsbedömningarna ansågs den bästa kombinationen av åtgärder utgöras av alternativ 2, som inkluderar 1) nuvarande åtgärder för hanteringen av översvänningsrisker och effektivisering av åtgärderna, 2) lagring av vatten på avrinningsområdet genom små åtgärder (minst 250 ha), 3) skyddandet av betydande trafikförbindelser för översvämningar 1/250 a och 4) skyddandet av bostäder och specialobjekt med tillfälliga strukturer för översvämningar minst 1/100 a och 1/250 a. Om man inte är nöjd med resultaten från workshop II, måste man gå tillbaka i arbetet och göra en ny bedömning av de åtgärds kombinationer som bedömts. Åtgärderna i åtgärds kombinationen alternativ 2 gick ännu igenom med översvänningsgruppen och därmed beslöt man anteckna åtgärderna i förslaget till hanteringsplan för översvänningsriskerna i Toby–Laihela ås avrinningsområde.

Enligt Annila har man i Laihela kommuns generalplanering börjat beakta att bostäder inte planläggs på områden som ligger under nivån för 1/100 a översvämningar och specialobjekt under nivån för 1/250 av översvämningar. Detta fungerar som ett exempel på planering av markanvändning där målen för hanteringen av översvänningsrisker beaktas.

I kapitel 9 ingår separata underkapitel om sammanpassningen av vattenvården, klimatförändringen och åtgärderna för hanteringen av översvänningsrisker. Konstaterades att de valda åtgärderna passar ihop med åtgärderna för vattenvården och är lätta att anpassa till föränderliga förhållanden. Konstaterades att ett underkapitel om kostnads-nyttanalysen färdigställs senare.

Rautio esitteli kaikkien Laihianjoen vesistöalueen tulvariskien hallinnan monitavoitearvioinnin työpajojen tulokset. Kokonaisuutena arvioiden parhaaksi toimenpideyhdistelmäksi arvioitiin VE2, joka sisältää 1) nykyiset tulvariskien hallinnan toimenpiteet ja niiden tehostamisen, 2) vesien pidättämisen valuma-alueella pienimuotoisilla toimenpiteillä (väh. 250 ha:lla), 3) merkittävien liikenneyhteyksien suojaamisen väh. 1/250 v toistuvilta tulvilta ja 4) asuinrakennusten ja erityiskohteiden suojaamisen tilapäisillä rakenteilla väh. 1/100 v ja 1/250 v toistuvilta tulvilta. Mikäli työpajan II lopputulokseen ei olla tyytyväisiä, täytyy palata muuttamaan työpajassa arvioituja toimenpideyhdistelmiä ja arvioida ne uudelleen. Toimenpideyhdistelmän VE2 toimenpiteet käytiin vielä läpi yhdessä tulvaryhmän kanssa ja näin toimenpiteet sovittiin kirjattavaksi Laihianjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelmaehdotukseen.

Annilan mukaan Laihian kunnan yleiskaavoituksessa on alettu huomioida, ettei asuinrakennuksia kaavoiteta 1/100 v toistuvan tulvan tason alapuolelle ja erityiskohteita alle 1/250 v ta-

son alapuolelle. Tämä toimii esimerkkinä maankäytön suunnittelusta, jossa tulvariskien hallinnan tavoitteet huomioidaan.

Lukuun 9 kuuluu erikseen alaluvut vesienhoidon, ilmastonmuutoksen ja tulvariskien hallinnan toimenpiteiden yhteensovittamisesta. Todettiin, että valitut toimenpiteet sopivat yhteen vesienhoidon tavoitteiden kanssa ja sopeutuvat muuttuviin olosuhteisiin hyvin. Todettiin, että alaluku kustannus-hyöty-analyysistä valmistuu myöhemmin.

5. Utkast till plan för hantering av översvämningsrisker i Toby -Laihela ås avrinningsområde, kapitel 10–11/ Laihianjoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelmaluonnos, luvut 10–11

Raitalampi presenterade kapitel 10 och 11 i förslaget till hanteringsplan för översvämningsrisker i Toby–Laihela ås avrinningsområde. Kapitel 10 omfattar beskrivningen av de valda åtgärderna för hanteringen av översvämningsrisker och översvämningsgruppens förslag till genomförandet av åtgärderna. Kapitel 10 har delats in i åtgärdshelheter enligt den nationella modellen och helheterna bildar underkapitel. I slutet av respektive kapitel finns ett sammandrag av översvämningsgruppens åtgärdsförslag. Rautio konstaterade att i detta skede kan översvämningsgruppen kommentera de föreslagna åtgärderna och vid behov kan förslag läggas till eller tas bort.

Jern konstaterade att Österbottens förbund kommer att beakta åtgärdsförslagen för markanvändningen i planläggningen. Rautio framförde att nya mätstationer skulle behövas i Toby–Laihela ås avrinningsområde för att utveckla den hydrologiska uppföljningen. Detta föreslogs som en ny åtgärd. Konstaterades att genom att utveckla översvämningskarteringen främjar man även den frivilliga beredskapen för översvämnningar.

När det gäller små åtgärder för att lagra vatten på avrinningsområdet föreslogs att utredningen om att ändra torvproduktionsområden till våtmarker utvidgas till en utredning som gäller att hitta alla områden som är lämpliga att använda till att lagra vatten på i avrinningsområdet. Konstaterades att det på Toby–Laihela ås avrinningsområde inte finns betydande torvproduktionsområden som kommer att tas ur bruk och att områden för att lagra vatten kanske lättast hittas i skogsområden.

I frågan om förebyggande åtgärder för översvämningsbekämpning konstaterades att risken för översvämnningar p.g.a. issörja inte är betydande i Toby–Laihela å och beslöts att utvecklandet av en modell för översvämnningar p.g.a. issörja tas bort ur åtgärdslistan. För att utveckla frivilligverksamheten föreslog Nyman att hemvärnet läggs till i listan över potentiella frivilliga aktörer.

I anslutning till ersättningar efter översvämnningar föreslogs att även försäkringsbolagen bör informeras för att bevara nivån för översvämnningar som berättigar till ersättning. Åtgärden konstaterades vara mycket viktig för bosatta och aktörer på översvämningsområden.

I kapitel 11 presenteras ett sammandrag över åtgärder och vem som genomför dem, tidtabeller, prioriteringar och uppföljning. Beslöts att översvämningsgruppen fortsätter att sammanträda minst en gång i året under planeringsperioden.

Översvämningsgrupperna ombads ge kommentarer om åtminstone kapitlen 9–11 (och i mån av möjlighet om hela utkastet till hanteringsplan) senast 27.6.2014. Kommentarer skickas till Raitalampi.

Raitalampi esitteli Laihianjoen tulvariskien hallintasuunnitelmaehdotuksen luvut 10 ja 11. Luku 10 käsittää valittujen tulvariskien hallinnan toimenpiteiden kuvaukset sekä tulvaryhmän ehdotukset toimenpiteiden toteuttamiseksi. Luku 10 on jaettu kansallisesti käytettyihin toimenpidekokonaisuuksiin, joista muodostuu luvun alaluvut. Jokaisen alaluvun lopussa on yhteenveto tulvaryhmän toimenpideehdotuksista. Rautio totesi, että tässä vaiheessa tulvaryhmä voi kommentoida esitettyjä toimenpideehdotuksia ja niitä voidaan tarvittaessa lisätä ja poistaa.

Jern totesi, että Pohjanmaan liitossa tullaan huomiomaan maankäytön suunnittelun toimenpiteehdotukset kaavoituksessa. Rautio ehdotti, että hydrologisen seurannan kehittämiseksi Laihianjoen vesistöalueella tarvittaisiin uusia mittausasemia. Tätä ehdotettiin uudeksi toimenpiteeksi. Todettiin, että tulvakartoituksen kehittämisellä edistetään myös omatoimista varautumista tulviin.

Vesien pidättämiseen valuma-alueilla pienimuotoisilla toimenpiteillä ehdotettiin, että selvitys turvetuotantoalueiden muuttamisesta kosteikoiksi laajennettaisiin koskemaan selvitystä kaikkien veden pidättämiseen soveltuvien alueiden löytämiseksi vesistöalueelta. Todettiin, ettei Laihianjoen valuma-alueella ole merkittäviä käytöstä poistuvia turvetuotantoalueita ja vedenpidätysalueet löytyvät helpoiten metsäalueilta.

Ennakoivien tulvantorjuntatoimien kohdalla todettiin, ettei Laihianjoella ole merkittävää hyydetulvariskiä ja hyydemallin kehittäminen päätettiin poistaa toimenpiteistä. Vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi Nyman ehdotti kodinturvajoukkojen lisäämistä mahdollisiin vapaaehtoistoimijoihin.

Tulvan jälkeisten korvausten saamisesta ehdotettiin, että korvauksiin oikeuttavan tulvan tason säilyttämiseksi tulisi myös informoida vakuutusyhtiöitä. Toimenpide todettiin erittäin tärkeäksi tulva-alueen asukkaille ja toimijoille.

Luvussa 11 esitellään yhteenveto toimenpiteistä sekä niiden toteuttajat, aikataulut, priorisointi ja seuranta. Sovittiin, että tulvaryhmä jatkaa kokoontumista suunnittelukauden aikana vähintään kerran vuodessa.

Tulvaryhmiltä pyydettiin kommentteja ainakin luvuista 9–11 (ja mahdollisuuksien mukaan koko hallintasuunnitelmaluonnoksesta) viimeistään 27.6.2014 mennessä. Kommentit lähetetään Raitalammelle.

6. Övriga ärenden/Muut asiat:

- **Trafikprojekt som planeras i Toby-Laihela ås område med betydande översvämningssrisker / Laihianjoen merkittäväällä tulvariskialueella suunnitellut olivat liikennehankkeet**

Raitalampi presenterade eventuella lösningar för att skydda betydande trafikförbindelser upp till en översvämning av omfattningen 1/250 a. Konstaterades att det för närvarande finns följande möjligheter att skydda landsvägar: 1) främja skyddet genom lösningar i den framtida planeringen av markanvändningen (bl.a. en alternativ vägförbindelse till Vasa centrum), 2) höjning av nuvarande vägar, förstoring av vägtrumorna och byggandet av en bro över vägar som bryts av en översvämning (särskilt väg 715) samt 3) utveckling av nuvarande omvägar. Konstaterades att alternativ 1 genomförs i varje fall, men genomförandet av åtgärden kan ta tid. Alternativ 2 är effektivast av åtgärdena, men genomförandet ligger långt i framtiden. Alternativ 2 är för närvarande det enda alternativet med vilket flygstationen kan skyddas enligt målnivån. Pitkäjärvi frågade om kvalitetskorridoren i Vasaregionen har beaktats då alternativet har planerats. Konstaterades att under våren har en person arbetat vid NTM-centralen i Södra Österbotten med ett slutarbete som gällde kvalitetskorridorens område och effekterna av översvämningsskyddet av kvalitetskorridoren i förhållande till översvämningssriskerna i området. Länken till slutarbetet skickas till översvämningssgruppen.

Alternativen för att skydda järnvägen är följande: 1) järnvägen skyddas med översvämningssvallar och vägtrumorna förstoras samt 2) järnvägsvallen förstärks. Konstaterades att alternativ 2 är mycket dyrt, men i alternativ 1 måste man beakta översvämningssriskerna för bosättningen. Föreslogs att man lägger till ett åtgärdsförslag om att göra en modell av byggandet av en översvämningssvall och förstoring av vägtrumorna på bifurkationsområdet och i Karkmo.

På basis av diskussionen beslöts att kapitel 10 i förslaget till hanteringsplan inkluderar ett preliminärt avsnitt om skyddet av betydande trafikförbindelser. Texten sänds till översvämningssgruppen för kommentarer. Dessutom främjas samarbetet med dem som ansvarar för vägförbindelserna.

Raitalampi esitteli mahdollisia ratkaisuja merkittävien liikenneyhteyksien suojaamiseksi tasolle 1/250 v toistuva tulva. Todettiin, että maanteiden suojaamiseen on tällä hetkellä tiedossa seuraavat mahdollisuudet: 1) suojaamisen edistäminen tulevaisuuden maankäytön suunnittelun ratkaisuilla (mm. vaihtoehtoinen tieyhteys Vaasan keskustaan), 2) Nykyisten teiden korrattaminen, rumpukokojen suurentaminen ja sillan rakentaminen tulvan katkaiseman tien yli (erityisesti tie 715) sekä 3) nykyisten kiertoteiden kehittäminen. Todettiin, että vaihtoehtoa 1 toteutetaan joka tapauksessa, mutta toimenpiteen toteutuminen voi kestää. Vaihtoehto 2 on toimenpiteistä tehokkain, mutta toteutuminen on pitkällä tulevaisuudessa. Vaihtoehto 2 on tällä hetkellä ainoa, jossa lentoasema saadaan suojattua tavoitetasolle. Pitkäjärvi kysyi, onko Vaasan alueen laatukäytävä huomioitu vaihtoehtoja suunniteltaessa. Todettiin, että Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksella on kevään työskennellyt lopputyöntekijä, jonka aihe käsitteli laatukäytävän aluetta ja sen tulvasuojauksen vaikutuksia alueen tulvariskeihin. Sovittiin, että lopputyön linkki lähetetään tulvaryhmälle.

Rautatien suojaamiseksi vaihtoehtoina ovat: 1) rautatien suojaaminen tulvapenkereellä ja rumpujen suurentaminen sekä 2) rautatiepenkereen vahvistaminen. Todettiin, että vaihtoehto 2 on erittäin kallis, mutta vaihtoehdossa 1 tulee huomioida tulvariskit asutukselle. Ehdotettiin, että toimenpide-ehdotukseksi lisätään tulvapenkereen rakentamisen ja rumpukokojen suurentamisen vaikutusten mallintaminen bifurkaatioalueella ja Karkkimalassa.

Keskustelujen perusteella sovittiin, että hallintasuunnitelmaehdotuksen lukuun 10 kirjoitetaan alustava osuus merkittävien liikenneyhteysien suojaamisesta. Teksti lähetetään tulvaryhmälle kommentoitavaksi. Lisäksi yhteistyötä edistetään liikenneyhteysistä vastaavien tahojen kanssa.

7. Nästa möte/Seuraava kokous

Nästa möte hålls 1.9.2014 kl. 12:00 i Vasa.

Seuraava kokous pidetään 1.9.2014 klo 12:00 Vaasassa.

8. Mötet avslutas/Kokouksen päättäminen

Ordföranden avslutade mötet.

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

In fidem /Muistion vakuudeksi

Olav Jern

Erika Ritalampi